

PISANJE I UPRAVLJANJE PROJEKTIMA



Šta radimo na ovom seminaru?

- **Pojam i vrste projekata**
- **Društveni projekti**
- **Biznis projekti**
- **Start up**
- **Ključni principi upravljanja projektima**
- **Primer alata za planiranje projekta**
- **Primer alata za upravljanje projektima**
- **Vežba, pitanja i diskusija**



POJAM I VRSTE PROJEKATA

Jelena Samardžić



Šta je projekat?

PROJEKAT JE IDEJA! – detaljno i jasno objašnjena ideja, na način koji donatoru* daje jasnu sliku zašto bi on taj novac trebao da investira u projekat.

*DONATOR – međunarodne organizacije, Vlada RS, opštine, fondovi, vlade stranih zemalja, evropska komisija, Savet Evrope, banke, firme, pojedinci...

Zašto se piše projekat?

- **IDEJA** → da bi mogli da realizujemo ideju kroz organizovanje praktičnih aktivnosti
- **NOVAC** → da bi dobili novac za pokrivanje osnovnih troškova rada (honorar, kancelarija i drugi institucionalni troškovi)





Podela projekata po području:

- Građevinski (zgrade, putevi, energetske objekti)
- Istraživački i razvojni (novi proizvodi, naučni i tehnički ogledi)
- Planski zadaci (finansija, proizvodnje, održavanja, prodaje i dr.)
- Organizacioni zadaci (reorganizacija i koordinacija preduzeća i ustanova)
- Proizvodni zadaci (izrada velikih mašina i postrojenja, planiranje montažnih radova)
- Nalozi za nabavku (materijal, oprema, postrojenja)
- Popuna mesta (obuka, problemi zamene isl.).



Podela projekta sa aspekta vremena trajanja, finansija i utroška resursa:

- Investicioni
- Biznis i
- Društveni projekti.

I investicioni i biznis projekti sadrže se i u privrednim i u neprivrednim delatnostima.

Primeri investicionih projekata:

- Izgradnja novih industrijskih pogona
- Rekonstrukcija i proširenje pogona
- Dislokacija pogona i fabrika
- Uvođenje nove tehnologije
- Izgradnja saobraćajnica
- Izgradnja energetske postrojenja
- Izgradnja nasipa, brana i dr.



Primer biznis projekata:

- Izrada analize stanja firme
- Izrada biznis plana firme
- Izrada studije opravdanosti
- Izrada strateškog razvoja firme
- Izrada projekta uvođenja IS
- Uvođenje IS
- Izrada i uvođenje nove organizacije
- Uvođenje sistema kvaliteta
- Istraživanje i osvajanje novog tržišta
- Prezentacija firme na sajmu
- Organizovanje obuke za menadžere
- Projekat reklamne kampanje firme
- Realizacije izvoznog posla.



Primeri društvenih projekata:

- Organizovanje simpozijuma, konferencija
- Organizovanje kulturnih događaja
- Organizovanje sportskih događaja
- Snimanje filma
- Izvođenje pozorišne predstave
- Organizovanje proslave, ručka i sl.

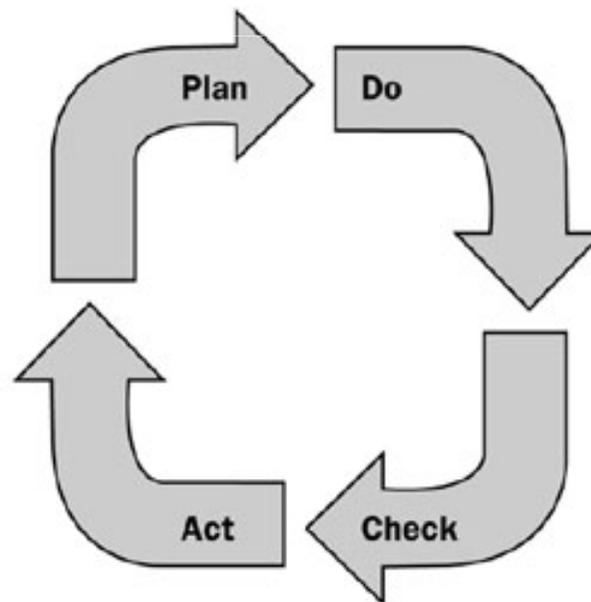


Karakteristike investicionih i biznis projekata:

Investicioni projekti	Biznis projekti
-dugotrajni	-kratkotrajni
-postoji veliki broj učesnika	-manji broj učesnika
-potrebna velika količina resursa	-manji resursa i troškovi
-troše se velika finansijska sredstva	-manje složeni
-veoma su složeni	-priprema obično duža od realizacije
-realizacija je duga i traje duže od pripreme	-projektni tim upravlja i realizuje projekat
-obavezna priprema standardnog softvera	-zahteva fino (operativno) planiranje
-upravljanje projektom vrši projektni tim, a realizuje ga neko drugi	-izražena uloga projektnog tima i menadžera
-dugotrajno praćenje i kontrola projekta	

PRIPREMA PROJEKTA

- Proučavanje poziva za projekte i projektne dokumentacije
- Razvijanje ideje - „*od ideje do konkretnih aktivnosti,*”
 - Ko?
 - Šta?
 - Kome?
 - Zašto?
 - Kada?
 - Gde?
 - Kako?
 - Za koliko?





Ciljevi projekta

- Opšti ciljevi – overall objectives
 - Podizanje svesti među studentima o...
 - Iniciranje dijaloga/ razmene informacija/ najboljih praksi među studentima...
 - Promocija organizacije u toj i toj sredini kroz te i te aktivnosti
- Posebni ciljevi – specific objectives
 - Izgraditi mrežu od 20 trenera iz te i te oblasti
 - Osposobiti 450 aktivista za bavljenje tim i tim delatnostima
 - Ustanoviti mrežu od 10 fakultetskih sekcija za organizaciju tih i tih aktivnosti



Pametni ciljevi

Ciljevi moraju biti logički povezani sa opisanjem problemom i njegovim rešavanjem ili delimičnim rešavanjem!!!

- **S specific** – **određeni** (jasno definisati, ne smeju biti neodređeni ili nejasni)
- **M measurable** – **merljivi** (mora postojati način da se sazna je li cilj postignut)
- **A agreed, achievable** – **dogovoreni, dostižni** (ostvarivi s obzirom na raspoloživa sredstva, ljude, vreme i energiju)
- **R realistic/relevant** – **realni/relevantni** (jasno povezani s celokupnom svrhom)
- **T time-based** – **vremenski određeni** (da se zna koliko će vremena trebati za postizanje ciljeva)



Ciljna grupa – target population/

- Direktni korisnici – *direct beneficiaries*
 - 450 studenata koji ce proći treninge
 - 20 studenata koji ce postati treneri
 - 50 aktivista Resora prava Studentske unije
 - ...
- Indirektni korisnici – *indirect beneficiaries*
 - Studentska unija FON-a (300 aktivista)
 - Studenti katedre za arheologiju (200 studenata)
 - Aktivisti pokreta za rodnu ravnopravnost
 - Populacija studenata sa hendikepom
 - ...



Očekivani rezultati

- Rezultate definisati tako da oni logički proizilaze iz navedenih aktivnosti i da budu sadržani u ciljevima projekta
- Rezultati moraju biti **REALNI i MERLJIVI**

Npr, iz dosadašnjih primera:

- 20 obučenih trenera
- 450 aktivista osposobljenih za kampanje/ rad na fakultetu/ rešavanje studentskih problema
- Jedna kampanja o tome i tome...
- Veći broj učesnika u tim i tim aktivnostima



Zadaci

Zadatke čini sve ono što je potrebno preduzeti da bi ciljevi bili ispunjeni!!!

Iz navedenih zadataka se jasno mora očitavati uspešna realizacija cilja!!!

Cilj 1 – Podići/uticati na svest studenata o...

Zadaci 1

- **organizovati X broj radionica** iz te i te oblasti
- **organizovati kampanju** o tome i tome,
- **ustanoviti bilten/ časopis** o tome i tome..
- **Napraviti web portal** na kome ce se raditi to i to...

Cilj 2 – Izgraditi mrežu od 20 trenera

Zadaci 2

- **Organizovati 5 treninga** za 20 trenera. Selekcija učesnika će se izvršiti na taj ni taj način...
- **Umrežiti trenere** putem redovnih timskih aktivnosti na tom i tom polju...

Principi za uspešnu realizaciju projekta



Evaluacija

- Evaluacija se vrši tokom celog perioda trajanja projekta
- Evaluacija se vrši da bi se pratila efikasnost i doslednost postizanja projektovanih ciljeva



Evaulacija metodi

- Upitnici za učesnike - queationnaires
- Intervjui sa učesnicima - interviews
- Izveštaji koordinatora - reports





Održivost projekta

- **LOGIČKA - logic**
- **FINANSIJSKA – financial**
- **SAMOODRŽIVOST - selfsustainability**



Strukturiran budžet

- Projektni troškovi – *project costs*
 - Materijal
 - Oprema
 - Honorari
 - ...
- Institucionalni troškovi – *institutional costs*
 - Kancelarija
 - Telefon i internet
 - Komunalni troškovi
 - ...

Honorari su uvek projektni troškovi, osim plata za sekretarice !!!

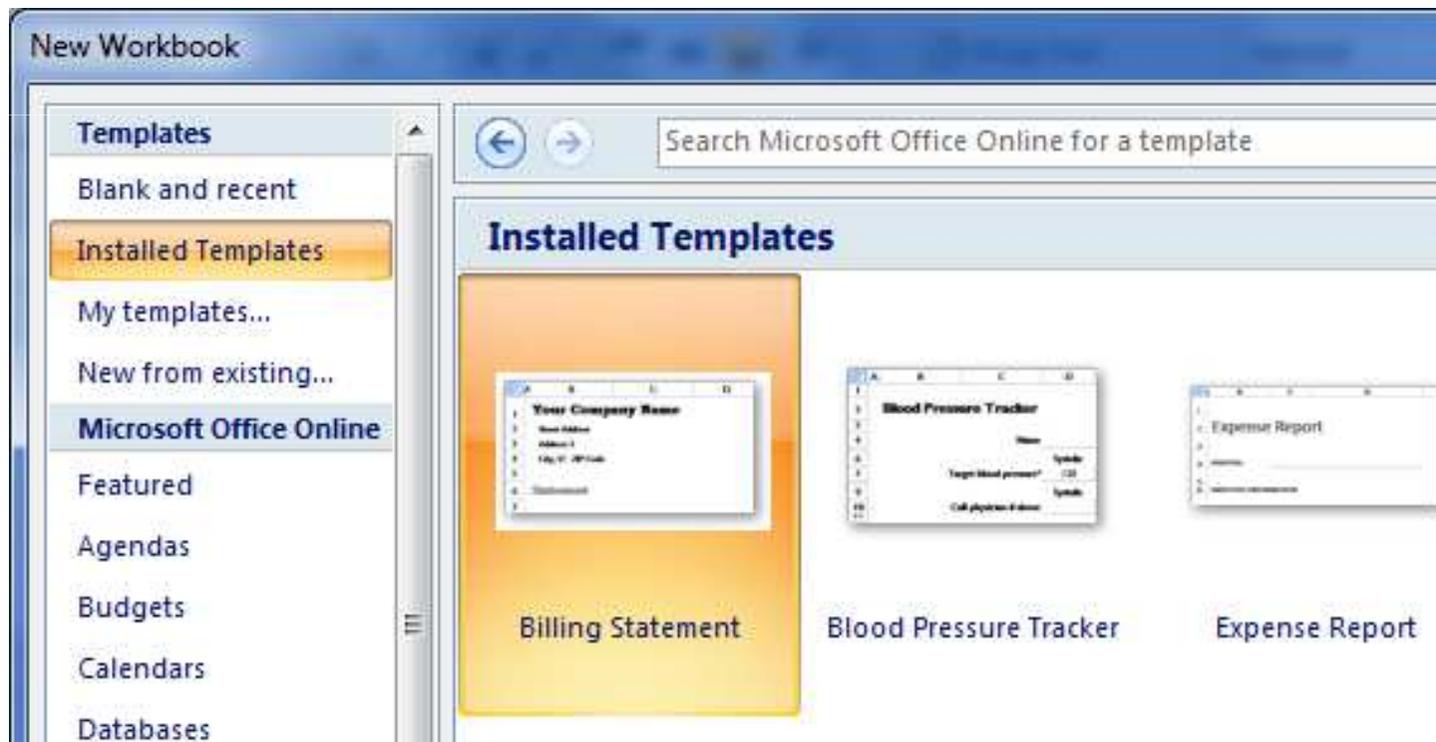


Logičan budžet

- U budžetu se ne mogu naći troškovi za koje se uzrok nastanka ne može utvrditi. Obično se greške prave kod kupovine elektronske opreme i nameštaja, čija se potreba ne vidi iz projektnih aktivnosti koje smo naveli
- Dakle, budžet mora biti logičan u odnosu na projektne aktivnosti!!!!

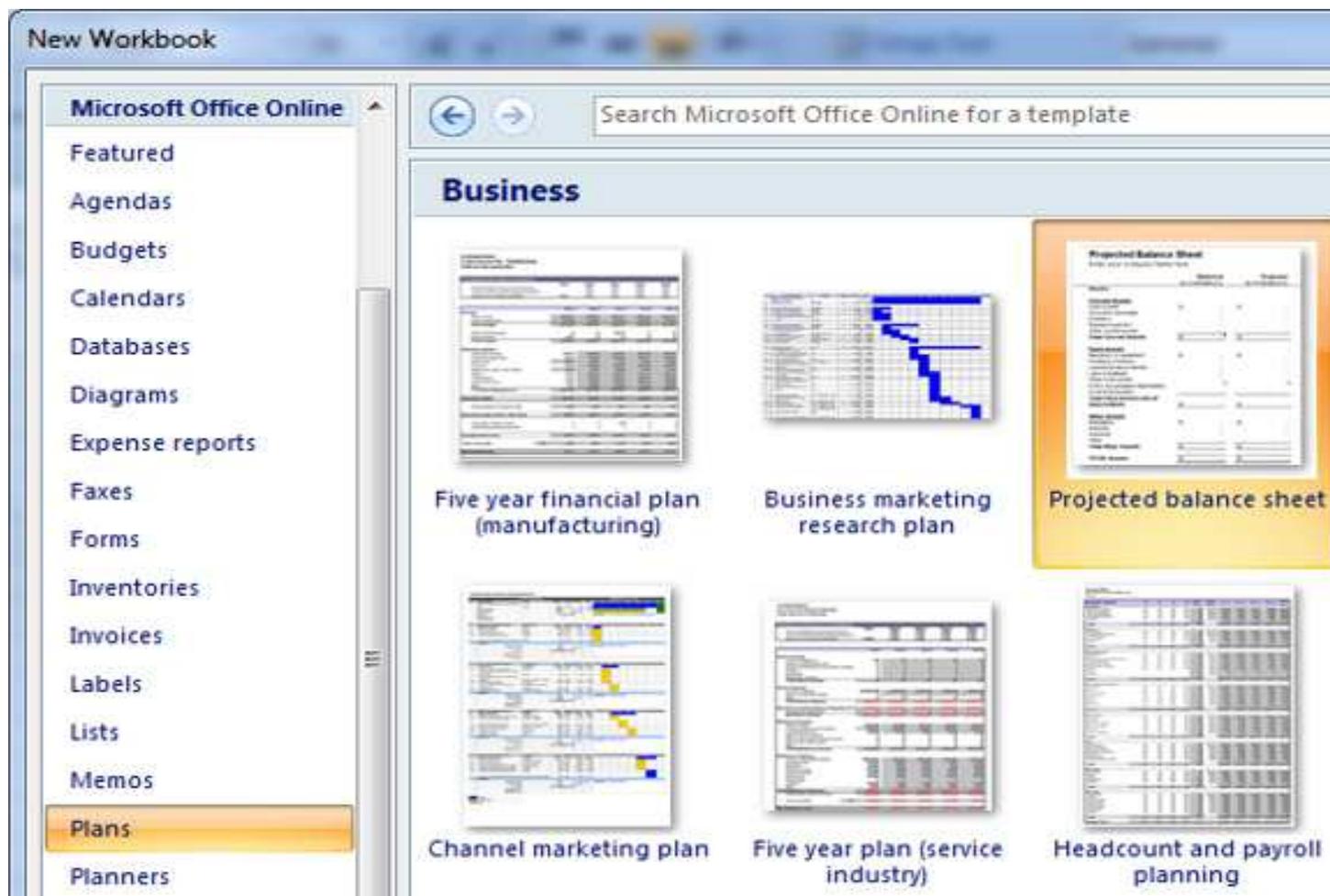
Korisni saveti:

- Ukoliko imate Excel 2007 ili 2010 možete naći besplatne template za planiranje projekata uz pomoć opcije New a nakon toga na izaberite template koji vam mogu pomoći pri izradi projekta koji pišete:



Korisni saveti:

- Kroz pomenutu opciju možete naći i forme tabela koje vam mogu pomoći pri izradi plana budžeta za projekat:



Pitanja...

